

(Duration: 2 Hours)

(Marks: 60)

- N.B. -
- 1) All questions are compulsory
 - 2) Figures to the right indicate full marks
 - 3) Draw neat diagrams wherever necessary.

Q.1 Answer the following questions :-

(10)

a) Discuss the theory of revealed preference.

OR

b) Explain the utility maximisation problem.

Q. 2 Answer the following questions:-

a) What is production function? Explain the production function under varying proportions.

(10)

OR

b) Explain the long run cost curve.

Q. 3 Answer the following questions: -

(10)

a) What is market demand curve? Explain with diagram.

OR

b) Discuss Marshallian approach of stability of equilibrium.

Q. 4 Answer the following questions: -

(10)

a) Explain the Walara's general equilibrium in a competitive economy.

OR

b) Explain the causes of market failure.

Q.5 A) Write short notes :-

(20)

a) Indirect utility function

b) Constant elasticity of substitution production function.

c) Market supply curve

d) The first fundamental theorem of welfare economics

OR

Q. 5 B) Choose the correct answer from the given multiple choice.

- i) ----- is branch which deals with the various stages a consumer goes through before purchasing products or services for his and use.
 - a) Consumer's behaviour
 - b) Consumer's interest
 - c) Consumer's attitude
 - d) Consumer's perception
- ii) A type of ----- consumer decision rule in which a consumer makes a product choice on the basis of his previously established experience and rating of the product / brand rather than on specific attributes.
 - a) Compensatory decision
 - b) Conjunctive decision
 - c) Disjunctive decision
 - d) Affect referral decision rule
- iii) Price line shifted to the left side or right side due to change in -----
 - a) Consumer's income
 - b) Prices of commodities
 - c) Investment
 - d) Saving
- iv) The slope of indifference curve measure the -----
 - a) Slope of budget line
 - b) Total utility of a good
 - c) Space on an indifference map
 - d) Marginal rate of substitution
- v) The expenditure function shows the ----- necessary to achieve a given utility level for a particular set of prices.
 - a) Maximum expenditure
 - b) Minimum expenditure
 - c) No expenditure
 - d) No limit expenditure
- vi) In law of variable proportions initially production -----
 - a) Increases at a diminishing rate
 - b) Remains constant
 - c) Increases at an increasing rate
 - d) Increases at an constant rate

- vii) The types of short run production is called -----.
- a) Law of returns to scale
 - b) Law of variable proportion
 - c) Cobb-Doughals production function
 - d) Constant return to scale
- viii) In the long run all factors of production are -----
- a) Fixed
 - b) Variable
 - c) Fixed and variable
 - d) Homogeneous
- ix) The increase in total cost to produce one more unit in production is called -----
- a) Average cost
 - b) Total cost
 - c) Marginal cost
 - d) Total variable cost
- x) Which of the following is called an envelop curve?
- a) AVC
 - b) SFC
 - c) SAC
 - d) LAC
- xi) The market supply curve slope is -----
- a) Positive
 - b) Negative
 - c) Parallel to X axis
 - d) Parallel to Y axis
- xii) The price at which the demand for goods and the supply of goods equals to the price is called the -----
- a) General
 - b) Reserve
 - c) Long run
 - d) Equilibrium
- xiii) The demand curve for the firm under perfect competition is -----
- a) Parallel to X axis
 - b) Parallel to Y axis
 - c) Positive slope
 - d) Negative slope

- xiv) In the short term average cost of the firm is less than the short term average revenue then the short term yields a ----- profit.
- a) Super normal
 - b) Normal
 - c) Less than normal
 - d) Net
- xv) The quantity adjustment approach was proposed by -----
- a) Stiglar
 - b) Marshal
 - c) Arrow
 - d) Wallara
- xvi) The first attempt of general equilibrium analysis was made by French Economist -----
- a) Leon Wallara
 - b) Adam Smith
 - c) Alfred Marshall
 - d) Sent siman
- xvii) In the Pareto's analysis, a ----- line is obtained from the touch point in ISO quant curve of two commodities.
- a) Contract
 - b) Price
 - c) Iso Cost
 - d) Straight
- xviii) ----- used a ordinal measure of utility when designing welfare economics.
- a) Pigou
 - b) Pareto
 - c) Hicks
 - d) Kaldor
- xix) In the case of ----- it is impossible to measure social benefits and loss.
- a) Public goods
 - b) Private goods
 - c) Geffen goods
 - d) Capital goods
- xx) The effect that production and consumption have no society is called -----
- a) General equilibrium
 - b) Exchange efficiency
 - c) Optimum resource allocation
 - d) Externalities

(मराठी रूपांतर)

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र. १ खालील प्रश्न सोडवा.

(10)

अ) प्रकट पसंती सिद्धांताची चर्चा करा.

किंवा

ब) उपयोगिता महत्तमीकरणाची समस्या स्पष्ट करा.

प्र. २ खालील प्रश्न सोडवा.

(10)

अ) उत्पादन फलन म्हणजे काय? बदलत्या प्रमाणातील उत्पादन फलन स्पष्ट करा.

किंवा

ब) दीर्घकालीन खर्च वक्र स्पष्ट करा.

प्र. ३ खालील प्रश्न सोडवा.

(10)

अ) बाजार मागणी वक्र म्हणजे काय? आकृतीच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.

किंवा

ब) समतोलाची स्थिरता या विषयीचा मार्शलचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

प्र. ४ खालील प्रश्न सोडवा.

(10)

अ) स्पर्धात्मक अर्थव्यवस्थेतील वॉलराचा सामान्य (सर्वसाधारण) समतोल स्पष्ट करा.

किंवा

ब) बाजार अपयशाची कारणे स्पष्ट करा.

प्र. ५ अ) टिपा लिहा

(20)

अ) अप्रत्यक्ष उत्पादन फलन

ब) स्थिर प्रतिस्थापन लवचिकता उत्पादन फलन

ब) बाजार पुरवठा वक्र

ड) कल्याणकारी अर्थशास्त्राचे पहिले प्राथमिक प्रमेय

किंवा

प्र. 5 ब) बहुपर्यायातून योग्य उत्तर निवडा.

- १) ----- ही एक शाखा आहे जी ग्राहक त्यांच्या अंतिम वापरासाठी उत्पादने किंवा सेवा खरेदी करण्यापूर्वी विविध टप्प्यातून जाते.
 अ) उपभोक्त्याची वागणूक
 ब) उपभोक्त्याची आवड
 क) उपभोक्त्याचा दृष्टीकोन
 ड) उपभोक्त्याचा समज
- २) एक प्रकारचा ----- निर्णय नियम ज्यामध्ये ग्राहक विशिष्ट गुणधर्मांऐवजी त्याच्या पूर्वी स्थापित अनुभव आणि उत्पादन / ब्रँडच्या रेटिंगच्या आधारे उत्पन्न निवडतो.
 अ) नुकसान भरपाई
 ब) संयुक्त
 क) विभक्त
 ड) संदर्भ प्रभावित
- ३) बदलांमुळे किंमत रेषा डावीकडे किंवा उजवीकडे सरकतो.
 अ) उपभोक्त्याचे उत्पन्न
 ब) वस्तूच्या किंमती
 क) गुंतवणूक
 ड) बचत
- ४) समवृत्ती वक्राचा उतार ----- मोजतो.
 अ) अंदाजपत्रक रेषेचा उतार
 ब) वस्तूची एकूण उपयोगिता
 क) समवृत्ती नकाशातील जागा
 ड) सीमांत पर्यायता दर
- ५) खर्च फलन किंमतीच्या परिशिष्ट संचासाठी दिलेली उपयुक्तता पातळी प्राप्त करण्यासाठी आवश्यक ----- दर्शविते.
 अ) महत्तम खर्च
 ब) किमान खर्च
 क) खर्च नाही
 ड) खर्चाची मर्यादा नाही
- ६) बदलत्या प्रमाणाच्या सिद्धांतात सुरुवातीला उत्पादन -----
 अ) घटत्या दराने वाढते
 ब) स्थिर राहते
 क) वाढत्या दराने वाढते
 ड) स्थिर दराने वाढते

- ७) अल्पकालीन उत्पादन फलनाच्या प्रकाराला ----- म्हणतात.
अ) परिणाम प्रत्यय नियम
ब) बदलत्या प्रमाणाचा नियम
क) कॉब डग्लस उत्पादन फलन
ड) स्थिर उत्पादन प्रमाण फलन
- ८) दीर्घकालीन उत्पादन फलनात उत्पादनाचे सर्व घटक ----- असतात.
अ) स्थिर
ब) बदलते
क) स्थिर व बदलते
ड) एकजिनसी
- ९) उत्पादनामध्ये एक अधिक नग तयार करण्यासाठी एकूण खर्चात झालेली वाढ म्हणजे ----- होय.
अ) सरासरी खर्च
ब) एकूण खर्च
क) सीमांत खर्च
ड) एकूण बदलता अखर्च
- १०) खालीलपैकी कोणत्या वक्राला Envelop curve आवरण वक्र असे म्हणतात?
अ) AVC
ब) SFC
क) SAC
ड) LAC
- ११) बाजार पुरवठा वक्राचा आकार ----- असतो.
अ) धनात्मक
ब) ऋणात्मक
क) क्ष अक्षाला समांतर
ड) य अक्षाला समांतर
- १२) ज्या किंमतीला वस्तूची मागणी व वस्तूचा पुरवठा समान होतो त्या किंमतीला ----- किंमत असे म्हणतात.
अ) सामान्य
ब) राखीव
क) दीर्घकालीन
ड) समतोल

- १३) पूर्ण स्पर्धेतील उद्योगसंस्थेचा मागणीवक्र ----- असतो.
अ) क्ष अक्षाला समांतर
ब) य अक्षाला समांतर
क) धनात्मक उताराचा
ड) ऋणात्मक उताराचा
- १४) जर उद्योग संस्थेचा अल्पकालीन सरासरी खर्च हा अल्पकालीन सरासरी प्राप्तीपेक्षा कमी असेल तर अल्पकालातील उद्योगसंस्थेला ----- नफा मिळतो.
अ) अतिरीक्त
ब) वाजवी
क) वाजवीपेक्षा कमी
ड) निव्वळ
- १५) परिणाम समायोजन दृष्टीकोन ----- यांनी मांडला.
अ) स्टीगलर
ब) मार्शल
क) अँरो
ड) वॉलरा
- १६) सामान्य (सार्वत्रिक) समतोल विश्लेषणाचा प्रयत्न सर्वप्रथम फ्रेंच अर्थशास्त्रज्ञ ----- याने केला.
अ) लिऑन वॉलरा
ब) ऍडम स्मिथ
क) अल्फ्रेड मार्शल
ड) सेंट सायमन
- १७) पॅरेटोच्या विवेचनात दोन वस्तूंच्या समउत्पादन वक्राच्या स्पर्श बिंदूतून ---- रेखा मिळते
अ) करार
ब) किंमत
क) समखर्च
ड) सरळ
- १८) ----- यांनी कल्याणकारी अर्थशास्त्राची रचना करताना उपयोगितेच्या क्रमवाचक मापन पद्धतीचा वापर केला.
अ) पीगू
ब) पॅरेटो
क) हिक्स
ड) कॅल्डोर

१९) ----- वस्तूंच्या बाबतीत सामाजिक फायदा, तोटा इत्यादीचे मोजमाप अशक्य होते.

- अ) सार्वजनिक वस्तू
- ब) खाजगी वस्तू
- क) गिफेन वस्तू
- ड) भांडवली वस्तू

२०) उत्पादन आणि उपभोगामुळे समाजावर होणा-या परिणामांना ----- असे म्हणतात.

- अ) सार्वत्रिक समतोल
- ब) विनिमयातील महत्तमता
- क) पर्याप्त घटक वितरण
- ड) बाह्यता
